

www.vojvodinaonline.com
www.vojvodinaonline.com
Tel: +381 21 282 785
Fax: +381 21 282 786
2100 Novi Sad - Srbija
Bulevar Milana Piroćana 6/V

Vojvodine
Turistička organizacija

BESPLATAN PRIMERAK

Turistička organizacija
Vojvodine

Fruška gora

TURISTIČKA MAPA

www.vojvodinaonline.com

Ekološki neponovljivo iskustvo

Fruška gora se obično kaže da je to neponovljivi prostor bogate i očuvane prirode, sa bujnim šumama, otvorenim staništima u okruženju i sa raznovrsnim živim svetom. Fruška gora je, pre svega, šumsko područje i najveći deo šuma nalazi se u granicama Nacionalnog parka. Po obodu parka šume smenjuju livado-stepe, šumo-stepe, i obradive površine u okolini brojnih naselja.

Šume Fruške gore su sačinjene od velikog broja vrsta drveća i grmlja. Dominiraju hrast kitnjak, srebrnolisna lipa, bukva i grab.

Na Fruškoj gori je zabeležen impozantan broj od oko 1.500 vrsta viših biljaka od kojih su mnoge retke i zaštićene kao što su gorocvet, sasa, pljevika, kovilje, zlatan. Posebno je zanimljivo prisutstvo 31 vrste orhideja, koje rastu u šumama i na livado-stepema po obodu planine.

Najveći broj živih bića na svetu, pa tako i na Fruškoj gori, pripada životinjama, a među njima naravno beskičmenjacima. Iako nije potpuno istražena, postojeći podaci govore da na planini živi oko 100 vrsta ptica, oko 300 vrsta paukova, preko 1.000 vrsta leptira, oko 100 vrsta skakavaca i zrikavaca, više pečina vrsta buba...

Poseban turistički biser Fruške gore čina veštacka jezera (njih 15), rasuta po južnom obodu planine. Svako jezero na ovom prostoru je prica za sebe, drugačije i neponovljivo. Posebno se izdvajaju: Sot, Brue, Moharač, Vranjaš, Kudoš, Borkovac, Medeš, Dobrodol, Šelevrenac, Pavlovačko i Ljukovo.

Lekovita svojstva mineralnih izvora na Fruškoj gori koriste se još od rimskog doba. Pored pomenutog izvora kod manastira Staro Hopovo, postoje još tri lokaliteta na kojima se pojavljuju mineralne vode – Banja Vrdnik, Banja Stari Slankamen i Erdevička banja.

Sisari su ljudima posebno zanimljive životinje, ali se zbog svog načina života najčešće vide u prirodi. Na Fruškoj gori žive: evropski jelen, srna, divlja svinja, lisica, šakal, kuna, jazavac, divlja mačka, puh, sledo kuče, tekuonica, tvor, 16 vrsta slepih miševa i mnoge druge vrste. Divlja mačka se veoma retko sreće, uglavnom u divljim i zabačenim krajevima.

Mesto za osveženje i predah

Fruška gora pripada redu niskih planina i kao takva dominira ravnicaškim prostranstvom kojim je okružena. Ipak, ne mojte oklevati jer se nevelika visina planine ne podudara sa njenim geološkim i reljefnim značajem. Fruška gora je ogledalo geološke prošlosti i prava riznica geoloških vrednosti na evropskom, pa i svetskom nivou. Ona je veoma mlađa gromadna planina, a njeni strukturni čine stene različite starosti – od drevnih stena paleozoika do lesne prašine koja čuva tajne Ledengog doba. Posmatrana uzdužno, planina je raščlanjena na tri celine. Jedino centralni deo, od Đipša na zapadu do Banstola na istoku, ima karakteristike pravog planinskog bila. Njegova dužina iznosi oko 40 km. Konačni reljef oblikuju duboko usećene potočne doline, koje u kombinaciji sa gustim šumama formiraju sliku izuzetno lepot i ekološki vrednog predela. Od Banstola na zapadu do Slankamenu na istoku pruža se istočno krilo Fruške gore. Jedan od najlepših delova celine nalazi se na tromeđi Bačke, Banata i Sremu.

Zapadno planinsko krilo proteže se od Đipše na istoku do lesnog odseka Teleka na krajnjem zapadu. Odlikuju ga zatalsani i pitomi zeleni propanci. Geološki diverzitet Fruške gore je izuzetno bogat, u šta se možete uveriti na brojnim geološkim profilima, nalazištima fosila i ležištima mineralnih sirovina. Za početak Vam ipak predlažemo da tajne Fruške gore upoznate u prirodnjačkoj zbirici Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode, a da se onda iz centra Novog Sada otisnete u nedra Fruške gore.

Lekovita svojstva mineralnih izvora na Fruškoj gori koriste se još od rimskog doba. Pored pomenutog izvora kod manastira Staro Hopovo, postoje još tri lokaliteta na kojima se pojavljuju mineralne vode – Banja Vrdnik, Banja Stari Slankamen i Erdevička banja.

Poseban turistički biser Fruške gore čina veštacka jezera (njih 15), rasuta po južnom obodu planine. Svako jezero na ovom prostoru je prica za sebe, drugačije i neponovljivo. Posebno se izdvajaju: Sot, Brue, Moharač, Vranjaš, Kudoš, Borkovac, Medeš, Dobrodol, Šelevrenac, Pavlovačko i Ljukovo.

Šume Fruške gore su sačinjene od velikog broja vrsta drveća i grmlja, dominiraju hrast kitnjak, srebrnolisna lipa, bukva i grab. Na Fruškoj gori je zabeležen impozantan broj od oko 1.500 vrsta viših biljaka od kojih su mnoge retke i zaštićene kao što su gorocvet, sasa, pljevika, kovilje, zlatan. Posebno je zanimljivo prisutstvo 31 vrste orhideja, koje rastu u šumama i na livado-stepema po obodu planine.

Najveći broj živih bića na svetu, pa tako i na Fruškoj gori, pripada životinjama, a među njima naravno beskičmenjacima. Iako nije potpuno istražena, postojeći podaci govore da na planini živi oko 100 vrsta ptica, oko 300 vrsta paukova, preko 1.000 vrsta leptira, oko 100 vrsta skakavaca i zrikavaca, više pečina vrsta buba...

Poseban turistički biser Fruške gore čina veštacka jezera (njih 15), rasuta po južnom obodu planine. Svako jezero na ovom prostoru je prica za sebe, drugačije i neponovljivo. Posebno se izdvajaju: Sot, Brue, Moharač, Vranjaš, Kudoš, Borkovac, Medeš, Dobrodol, Šelevrenac, Pavlovačko i Ljukovo.

U duhu avanturizma

Fruška gora je za planinare u Srbiji bez prema. Ne bi imala premca ni da se u Vojvodini nalazi i više od dve planine. Fruška gora se ne boji konkurenциje. U čitavoj Srbiji nema mnogo planina na kojima duž rute od dvadesetak kilometara možete savladati uspon od preko 1.200 m, i to birajući samo srednje zahvatne frusko-gorske staze.

Možda je najbolje da upoznavanje Fruške gore počnete sa nekom od organizovanih grupa planinara. Detalje o turama možete pronaći na web-sajtovima i FB stranicama planinarskih društava.

Vožnja biciklom po Fruškoj gori predstavlja nesvakidašnje iskustvo. Jedan od učesnika tradicionalnog MTB maratonu je napisao: „Fruško-gorski maraton je nešto najbrutalnije što sam ikad vozio, a da se službeno organizuje. Maraton je napravljen ne da se vozi, nego da se preživi!“

Ko želi da se oprobira u fizički i tehnički izuzetno zahtevnoj vožnji, trasi Velikog frusko-gorskog MTB maratonu, dužine 78 km, sa 2.550 m ukupnog uspona, najbolje je rešenje. Na planini možete naći i manje zahtevne, a isto tako interesante staze – što preporučujemo za početnike u brdskom bicikлизmu.

Frušku goru možete upoznati i vozeći trekking ili trkački bicikl. Svi asfaltni putevi koji presecaju planinu pogodni su i za ovakve stope vožnje, bez obzira na pokolu rupa na koju ćete sigurno naći.

Južnim padinama Fruške gore vodi izuzetno zanimljiva trasa međunarodne „Dunavske biciklističke rute“.

Prvi nacionalni park u Srbiji

Fruška gora je otrska planina, otrsvo u moru panonskog žita. Nalazi se u Vojvodini, na severu Srbije. Sa svih strana je okružena prostranom ravnicom Panonskog basena. Nekada su je zapljuškivali talasi Panonskog mora, a danas ka njenim visinama streme regionalne i lokalne saobraćajnice koje će vam otkriti lepe vojvodanske priče o prirodi, ekologiji, Nacionalnom parku, manastirima, pitomim planinskim selima i temperamentnim ljudima.

Zahvaljujući tim putevima planina je dobro povezana sa većim i manjim gradovima u okruženju. Odake god da dolazi sačekavač da vas pozanti i lepi planinski predeli, ali i oni manje afirmisani sa novim iznenadenjima. Novi Sad je od lokaliteta Iriškog vencu udaljen svega 17 km, zbog čega se često ovaj grad i Fruška gora posmatraju kao dve celine jedinstvene turističke destinacije u srcu Vojvodine.

U severnom Sremu usamljena planinska lepotica se pruža pravcem zapad – istok u dužini od oko 80 km. Relativno mala širina iznosi oko 15 km i to je ono što daje prednost u svakom novom doživljajuju. Odakle god se na relativno malom prostoru nalazi visoka koncentracija najznačajnijih nacionalnih prirodnih i kulturnih vrednosti. Tu se, u smislu turističke ponude, može baš za svakoga pronaći ponešto, od jedinstvene prirode do izuzetno bogate kulturne baštine. Severni delovi planinske podgorine omeđeni su Dunavom, turistički verovatno najznačajnijom rekom Evrope.

Čuvena frusko-gorska vina

Fruška gora je prava riznica kulturno-istorijskih vrednosti. Od najstarijih vremena ljudi nastanjuju planinu i okolinu, ostavljajući za sobom materijalne tragove koji već privlače turiste ili tečajući da ih neki novi posetioci otkriju. Fruška gora ima svoje dvore i letnjikovce: Dvorac sa parkom „Marcibani–Karačonji“ (Sremska Kamenica), Dvorac „Špicer“ (Beočin), Letnjikovac „Višnjevac“ (Veliki Radinci), Dvorac „Ilion“, Dvor „Patrijaršija“ (Sremski Karlovci) i „Ruski“ dvor (Šid). Kulturu Fruške gore obeležili su brojni narodi koji je danas nastanjuju: Srbi, Madari, Slovaci, Hrvati i drugi. Oni da danos verno prezentuju lepotu narodnog kolonita i folklora. Svedoci vojvodanskog zajedničkog života su i Muzej na otvorenom „Neštin“ sa kućom iz XVIII veka, kuća u Ljubi i druge polovine XIX veka, kuća u Sremskoj Kamenici sa kraja XVII veka i Perkov solas. Fruška gora se naziva srpskom Svetom gorom, pa kao pobožna i mila rado dočekuje vrnike i turiste u svojim manastirima. Od nekadanih 35 manastira, evidentiranih tokom XVI i XVII veka, u širem pojusu Fruške gore danas je ostalo još samo 16. Pored vojnika Frušku goru čuvaju Petrovaradinska tvrđava, tvrđava Mirović, Vrdnička kula, Acuminicum. Tu su i spomenici iz NOB-a: spomenik sa skulpturom Sloboda na Iriškom vencu, područje Rohalj bože i Memorijalni kompleks „Sremski front“ u Adaševcima. Na ovom, planini nalazi se i Zmajev muzej u Sremskoj Kamenici. U toj kući je od 1875. sa prekidima, živeo i preminuo jedan od najpoznatijih dečjih pesnika – Jovan Jovanović Zmaj.

Ogledalo geološke prošlosti

Fruška gora pripada redu niskih planina i kao takva dominira ravnicaškim prostranstvom kojim je okružena. Ipak, ne mojte oklevati jer se nevelika visina planine ne podudara sa njenim geološkim i reljefnim značajem. Fruška gora je ogledalo geološke prošlosti i prava riznica geoloških vrednosti na evropskom, pa i svetskom nivou. Ona je veoma mlađa gromadna planina, a njeni strukturni čine stene različite starosti – od drevnih stena paleozoika do lesne prašine koja čuva tajne Ledengog doba. Posmatrana uzdužno, planina je raščlanjena na tri celine. Jedino centralni deo, od Đipše na zapadu do Banstola na istoku, ima karakteristike pravog planinskog bila. Njegova dužina iznosi oko 40 km. Konačni reljef oblikuju duboko usećene potočne doline, koje u kombinaciji sa gustim šumama formiraju sliku izuzetno lepot i ekološki vrednog predela. Od Banstola na zapadu do Slankamenu na istoku pruža se istočno krilo Fruške gore. Jedan od najlepših delova celine nalazi se na tromeđi Bačke, Banata i Sremu.

Zapadno planinsko krilo proteže se od Đipše na istoku do lesnog odseka Teleka na krajnjem zapadu. Odlikuju ga zatalsani i pitomi zeleni propanci. Geološki diverzitet Fruške gore je izuzetno bogat, u šta se možete uveriti na brojnim geološkim profilima, nalazištima fosila i ležištima mineralnih sirovina. Za početak Vam ipak predlažemo da tajne Fruške gore upoznate u prirodnjačkoj zbirici Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode, a da se onda iz centra Novog Sada otisnete u nedra Fruške gore.

Lekovita svojstva mineralnih izvora na Fruškoj gori koriste se još od rimskog doba. Pored pomenutog izvora kod manastira Staro Hopovo, postoje još tri lokaliteta na kojima se pojavljuju mineralne vode – Banja Vrdnik, Banja Stari Slankamen i Erdevička banja.

Poseban turistički biser Fruške gore čina veštacka jezera (njih 15), rasuta po južnom obodu planine. Svako jezero na ovom prostoru je prica za sebe, drugačije i neponovljivo. Posebno se izdvajaju: Sot, Brue, Moharač, Vranjaš, Kudoš, Borkovac, Medeš, Dobrodol, Šelevrenac, Pavlovačko i Ljukovo.

Ukuš zdrave hrane

Fremci najviše vole da jedu brićom, specijalnom vrstom dušog i tankog noža na preklop. Tu tradiciju rado nude i turistička. Najpoznatija jela ravnog (svinjskog) Srema i Fruškojgora su kobasica, kulen, šunka, slanina, švargla i džigernjača. Ovi proizvodi se prave od kvalitetnog svinjskog mesa.

Čorbe i supe su sastavni deo menija u Fruškojgoru: kokošija supa, supa od fazana, teleća čorba ili čorba na preklop. Čuvena je i riblja čorba, karakteristična u ponudi čardni na Dunavu. Na jelovnicima u podnožju planine nalazi se ponuda raznovrsne rečne ribe: smuđa, šarana, soma, štuke i deverike – pržene ili pripremljene na roštilju.

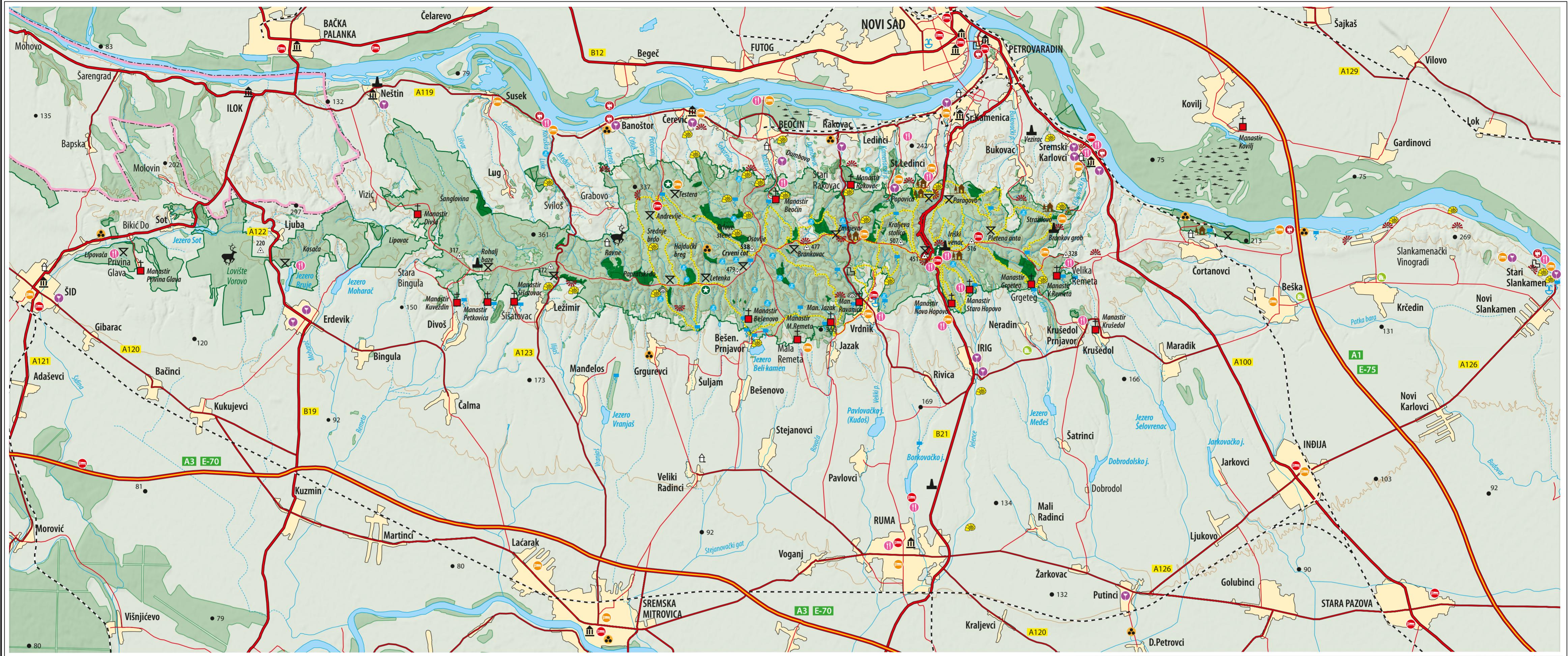
Pridev sremski ne izostaje ni kod čevapa (krmenadle pečene u luku i začinjene crvenom mlevenom slatkatom i ljutom alevom paprikom) i svinjskog paprikaša. Specijalitet je pudarski paprikaš, nazvan po čuvarima vinograda, a kuka se od živinskog mesa. Fruško-gorski specijaliteti su i svinska rebarica u medu i razni odresci. Leti je ponudi grilovano povrće, punjene tirkvice i paprike i duveč, a zimi je neizostavna sremska sarma s džimljennim mesom.

Fruška gora još uvek neguje viševекovnu tradiciju proizvodnje kuglofa, nasleđenu još pre tri veka iz nemackih krajeva. Danas su u ponudi i ovi slatkiši: bundeveara, štrudle od maka, oraha i višnje, palačinke s pekmezom i sitni kolači.

Okolina vredna pažnje

Fruška gora je za planinare u Srbiji bez prema. Ne bi imala premca ni da se u Vojvodini nalazi i više od dve planine. Fruška gora se ne boji konkurenčije. U čitavoj Srbiji nema mnogo planina na kojima duž rute od dvadesetak kilometara možete

Fruška gora

TURISTIČKA MAPA

IZDAVAC

Turistička organizacija Vojvodine

ZA IZDAVACA

Gvozdenc Perković

UREDNIK

Dr Lazar Lazić

AUTORI MAPE

Dr Lazar Lazić

De Minuter Mesarić

Dr Milutin Jovanović

AUTORI TEKSTA

Dr Vladimir Stojanović, Dragiša Savić

Dr Mladen Jovanović, Dr Andrija Ivković Džigurski

Dragoslav Pavić, Dr Igor Stamenović

Miroslav Božin, Dr Dragan Dolnjak

PREDVOD NA ENGLIESKI

Boris Borin

FOTOGRAFIJE

Lazar Lazić, Dragiša Savić

Mladen Jovanović, Miroslav Božin

Jaroslav Pap, Martin Cindrić

DIZAJN I PRIPREMA STAMPE

Lazarus, www.lazarus.rs

STAMPA

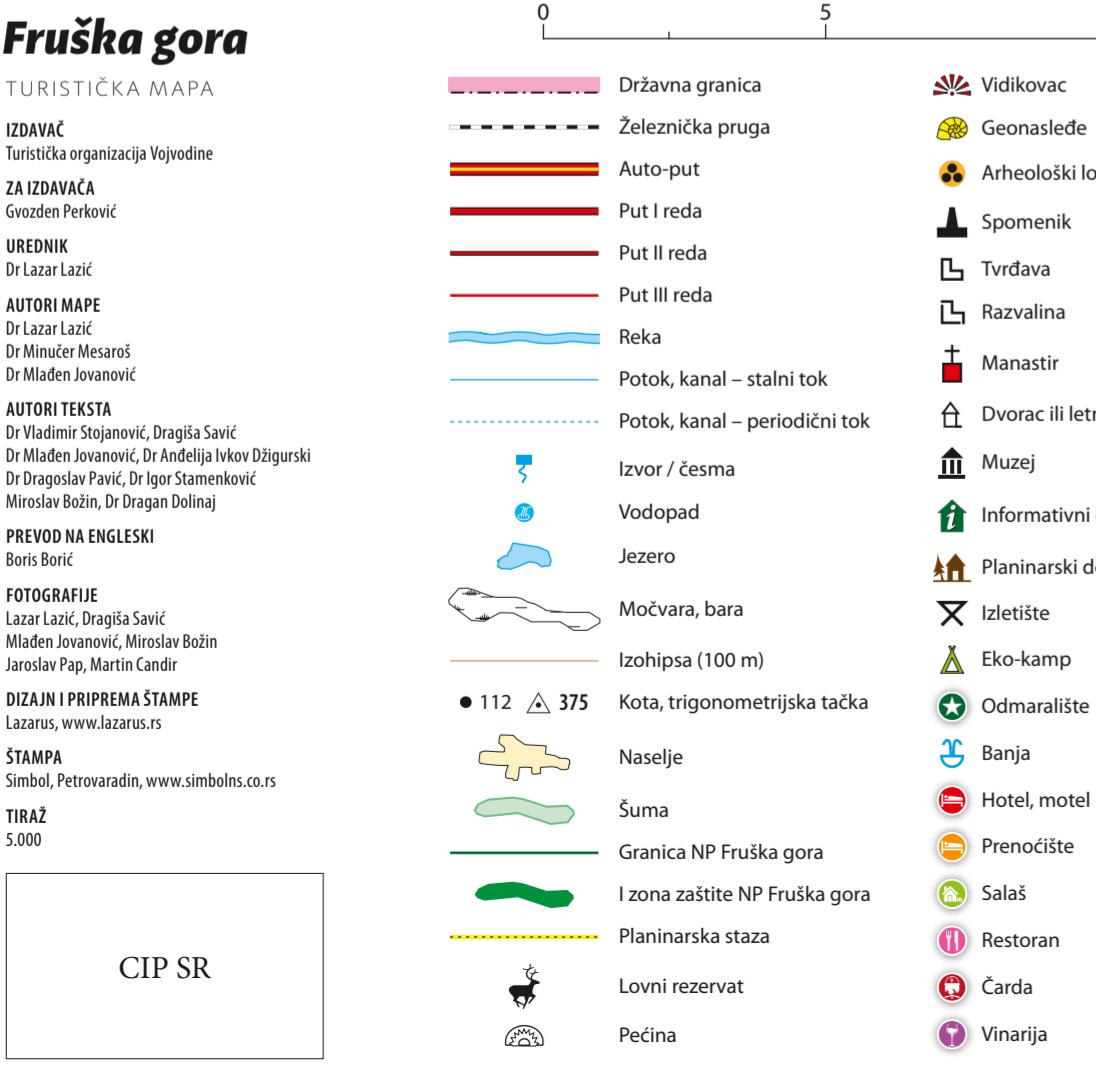
Simbol, Petrovaradin, www.simbolns.co.rs

TIRAZ

5.000

CIP SR

0 5 10km

SMEŠTAJ

OPĆINA BEOČIN

Ceptor

Andrevlj

Tel. +381.21.480240

Eko-člub

Cerem, Herceg 42

Tel. +381.21.870268

Vila "Adamović"

Susek, Potes Gradine

Tel. +381.21.870346

Prenočište Atos

Kuzmin, Kotska, Gradine

Tel. +381.21.870304

vidakademovic@gmail.com

www.atokekruca.rs

Ostali privatni smještaj

www.fruskogorska-riznica.co.rs

OPĆINA INDUJA

Pansion Sider

Beklem, Hrvatska obala bb

Tel. +381.22.572001

www.sider.hr

Pansion Park

Beklem, Šupljana 1

Tel. +381.22.570278

www.parkbeska.com

Prenočište Park

Beklem, Karlovačka 43

Tel. +381.22.466444

Konak Red Bar

Vrdnik, Karlovačka 43

Tel. +381.22.466444

Prenočište "Čarobnjak"

Stari Stanjani, Banjica 53

Tel. +381.22.591088

Banja Stari Stanjani

Stari Stanjani, Borovića Gnjatača 52

Tel. +381.22.591162

OPĆINA IRIG

Hotel Novi

Put partizanog odreda bb

Tel. +381.20.490222

www.noviirig.com

Hotel Termal

Vrdnik, Karlovačka 6

Tel. +381.22.465102

www.termal-vrdnik.com

PRENOČIŠTE

OPĆINA NOVI SAD

Hotel Dunav

Semiski Karlović, Dunavka 5

Tel. +381.21.884008

www.hotel-dunav.co.rs

Hotel Leopold II

Petrovaradin

Tel. +381.21.488787

Prenočište "Čarobnjak"

Semiski Karlović, Dunavka 2

Tel. +381.21.884111

www.prenočište-irig.com

Prenočište "Čarobnjak"

Semiski Karlović, Poperica,

Fruškogorski put 74

Tel. +381.21.461376

www.viprezident.com

Planinarski dom Zmajevac

Zmajevac

Tel. +381.21.465.03.81

konak@planinac.com

Prenočište Miljević

Stari Ledinci, Šume 41

Tel. +381.21.461.7697

www.podrum-miljevic.com

Vila Belilo 69

Semiski Karlović, Belilo 69

Tel. +381.21.881.02.81

podrum-miljevic.blogspot.com

OPĆINA IRIG

Hotel Novi

Put partizanog odreda bb

Tel. +381.20.490222

www.novirig.com

Hotel Terme

Vrdnik, Karlovačka 6

Tel. +381.22.465102

www.terme-vrdnik.com

PRENOČIŠTE

OPĆINA BEOČIN

Prenočište "Zeleni lagum"

Semiski Karlović, Brankovac 8

Tel. +381.22.463.85

vila@zelenilagum.com

Club Reset

Semiski Karlović, Dr Ketrin Mekfeli 1

Tel. +381.21.866.17.998

www.clubreset.org

Apartment Eleni

Vrdnik, Vojvodinske brigade 83

Tel. +381.21.870.6707

www.apartman-eleni.com

Apartment Eleni

Vrdnik, Vojvodinske brigade 83

Tel. +381.21.870.6707

www.apartman-eleni.com

Apartment Eleni

Vrdnik, Vojvodinske brigade 83

Tel. +381.21.870.6707

www.apartman-eleni.com

Apartment Eleni

Vrdnik, Vojvodinske brigade 83

Tel. +381.21.870.6707

www.apartman-eleni.com

Apartment Eleni

Vrdnik, Vojvodinske brigade 83

Tel. +381.21.870.6707

www.apartman-eleni.com

Apartment Eleni

Vrdnik, Vojvodinske brigade 83

Tel. +381.21.870.6707

www.apartman-eleni.com

Apartment Eleni

Vrdnik, Vojvodinske brigade 83

Tel. +381.21.870.6707

www.apartman-eleni.com

Apartment Eleni

Vrdnik, Vojvodinske brigade 83

Tel. +381.21.870.6707